

ЭКНАМІЧНАЯ
ПРАГРАМА
ЗЯНОНА
ПАЗЫНЯКА.

2

Чарнобыль —
наш боль.

МОПЛЯНІ
РАДЫЕАДХОДАЎ:
ПАГРОЗА
ЎЗРАСТАЕ.

2

АЛЯКСАНДР
ДУБКО:
КРАІНЕ
ПАТЭРБЕН
ГАСПАДАР.

3

Паіштова
скрынка.

РАЙСКАЯ
АСАЛОДА БЫВАЕ
ТОЛЬКІ У РАІ.

3

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

14 чэрвеня 1994 г.

Аўторак

№ 64(13781)

Кошт у розніцу 100 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малюе Віктар ДУБОВІК

На эстрадным небасхіле заззялі новыя зоркі

12 чэрвеня ўрачыстым канцэртам закрыцця скончыўся II Рэспубліканскі фестываль беларускай песні і паэзіі "Маладзёжна — 94". Сярод чатырнаццаці ўдзельнікаў конкурсу вызначылася восем лепшых выканаўцаў. Так, два трэція месцы занялі Таццяна Каліна з Камяніца і Ірына Дарафеева з Магілёва, тры другія — падзялілі ся сябры з Віцебска Алена Літоўка, Ларыса Грыбальца і Таццяна Воранава, а два першыя засталіся за мінчанкай Наталляй Тамелай і Леанідам Вайтовічам з Рэчыцы. Шэсць канкурсантаў атрымалі званне дыпламантаў, а Гран-Пры і галоўны прыз — аўтамабіль "Жыгулі" — дастаўся Наталлі Кудрыной з Магілёва (на здымку).

Майя ШЭНДРЫК.

Аляксандра КУШНЕРА.

ВЫБАРЧЫ МАРАФОН: ПАЗІЦЫІ, ДУМКІ, МЕРКАВАННІ

Партыя праводзіць канферэнцыю

На 18 чэрвеня, за пяць дзён да прэзідэнцкіх выбараў, назначана канферэнцыя Партыі народнай згоды. Яе мэта — афармленне новых партыйных структур, якія зніклі ў ходзе збору подпісаў за вылучэнне лідара партыі Генадзі Карпенкі кандыдатам у прэзідэнты Рэспублікі Беларусь.

У цэнтры ўвагі актыўны ПНЗ, які, на жаль, будзе аналіз палітычнай сітуацыі і выпрацоўка пазіцыі на маючых выбах перамага прэзідэнта Беларусі.

Чый груз?

Прэс-цэнтр ініцыятыўнай групы кандыдата ў дэпутаты А. Лукашэвіч зрабіў заяву ў сувязі з паведамленнем аб затрыманні на граніцы грузу друкаванай прадукцыі, якая мае адносіны да выбарчай кампаніі названага кандыдата.

Ні А. Лукашэвіч, ні ініцыятыўная група не маюць адносінаў да затрымання на мытні грузу замежнай вытворчасці, гаворыцца ў заяве. У сваіх расходах на выбарчую кампанію кандыдат зыходзіць з сумы ўстаноўленай Цэнтральным выбарчым камітэтам Рэспублікі Беларусь у 1994 годзе. Сем гэтых факт у заяве расцвярджае або як прававага, або як спроба прыватнай асобы заробіць грошы на імені кандыдата ў прэзідэнты.

Віцебскі "форт" для "Белфорта"

Сваю "заставу" вырашылі размясціць бліжэй да палітычнай граніцы рэспублікі буйная мінская фірма "Белфорт" — афіцыйны дылер японскай кампаніі "Рызохеракс", якая вырабляе разнакаляровыя тэхніку і іншыя офісныя абсталяванні.

Першая выстаўка гэтых высякажасных тавараў, акрамя сталіцы, адбылася ў Віцебску. Месца паказу — гарадскі цэнтр культуры — выбрана невыпадкова: ён з'яўляецца "штабам" маючага адбыцца міжнароднага фестывалю "Славянскі базар", і "Белфорт" будзе забяспечваць інфармацыйны патрэбнасці гэтага музычнага шоу, паклаўшы, такім чынам, пачатак свайго бізнесу на перафэрыі рэспублікі.

У адрозненне ад дэталі марудных дысплеяў, якія раней абслугоўвалі прэс-цэнтр "Славянскага базару", рызографі (так называюцца апараты, якія прапануюць "Белфорт") за лічаныя мінулыя капіруюць масавым тыражом тэксты ці відэарысы, у тым ліку і каліграфічны, на любой паперы.

БЕЛІНФАРМ.

Жудасная знаходка

У нядаўняй сталіцы мікрабазы Паўночна-Заходняй ўрады ўзбуджана жудасная знаходка: сярод белага дня мясцовай бабалька ў вакоўку ў падвале дома № 28, што на праспекце "Ізвесты", натрапіла на два трупы хлопцаў з нажывымі ранамі.

Паводле папярэдніх звестак, іх забілі ноччу ды адцягнулі за кусты, кінушы побач з пад'ездам. І калі б не бабалька, невядома колькі б яшчэ чыны там правалілі. Нашая раз'яднанасць не дазваляе нас да добра...

(Ул.інф.)

"Батлейка" на Валожыншчыне

Мінскі абласны тэатр лелек "Батлейка", які знаходзіцца і працуе ў Маладзечна, наведвае Валожыны, дзе паставіў два спектаклі паводле п'есы Алены Туравой "Казі Насцёркі".

Неўзабаве новыя прыгоды казачнага Насцёркі і ягоных маленчкіх сяброў пачаюць дзею ў Вілейкі, куды мяркуецца творча вандароўка батлейнікаў.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

Гора ад розуму

Калісцкі Аляксандр Пушкін вуснамі Барыса Гадзюкова вымавіў: "Учысь, мой сын, і лепш і яшчэ ты будзеш труд дзяржавы разуміць". Таму і сталіся вучыцца ягоны нашчадкі.

Дзяжурныя на выпуску перакладчыкі Віктар КАПАЧЭЛЬ, Андрэй СІДАРАЎ, рэдактар Павел СІМАНАЎ.

Зноў рок пад забаронай?

У мінулыя пятніцу перадавыбарчых палітычных акцыя беларускіх музыкантаў — шыл ханцэртаў "Рок за БНФ" распачалася ў Барысаве... скандэламі.

Атрымаўшы папярэдняе згоды Барысавскага гарыканскага, на той дзень арганізатары прывезлі на месца апаратуру, сучаснае прыкладнае музыкі гурта "Крэма". Загадзя былі расклены афішы, таму прыйшла і публіка. Але канцэрт не адбыўся: гарыканскае некалькі разоў змяніў рашэнне і забараніў канцэрт. Загадзя быў усеім, але мэр горада павідаў пазней афішы яго пісьмова.

Неўзабаве, на чую карысць гэтага перадавыбарчых гульні ў адны вароты, калі супраць пэўных сіл зусім недэмакратычна кідаюць увесь дзяржаўны апарат, але ад гэтага акрамя маральных страт у некаторых людзей ёсць і страты матэрыяльныя. Ва ўсім разе гэта стала адной з падстаў, паводле якіх арганізатары канцэрта вырашылі паклікаць старшынню Барысавскага гарыканскага Т.Капуцэвіча ў суд. Чым закончыцца гэты разбор мы паведамім нашым чытачам пазней.

Вітаўт МАРТЫНЕНКА.

Першая выстава дзевяцігадовай мастацкі

У выставачнай зале брацкага музея "Віра-таванна каштоўнасці" наладжана персанальная выстава твораў Ані Страпко. Акрамя мастацкай каштоўнасці незвычайнасць выставы і ў тым, што мастацкія талкі і год.

Аня наведвае гарадскі Дом дзяцей і юнацкай творчасці, дзе займаецца ў студыі выяўленчай мастацтва пад кіраваннем Вольгі Арловай. Прадстаўлена 21 праца жывапісу і графікі. Цікавыя нацыянальныя, краявідны, створаныя акаразнымі фарбамі. Тэленавіт дзяўчынка глядзіць на нас, такіх заклопачаных бытам, з алоўкавага "Аўтапартрэта". Яна ціха адводзіць погляд і думае пра нешта сваё, цікавае і жывіснае.

Уладзімір СУХАПАР.

Здарэнне на мытні

Ашмянская мытня затрымала тры аўтамабілі, грузавыя магніты, якія транзітам праз тэрыторыю нашай рэспублікі везлі гэты груз з Расіі для адной галандскай фірмы. Дакументы на перавозку былі аформлены Магнітскай разліковай мытняй, ніякіх падзэрнуў не выклікалі.

У нашых мытніках пытанне выклікалі іншы факт. У дакументах значылася, што ў кожнай аўтамабілі па 16 тон магнітаў, аднак грузаўкі, маркуючы па ўсім, былі яны перагружаны.

Падзэрнулі мытніку апраўдаліся пасля ўзвешвання грузаўкі. Высветлілася, што магнітаў у іх знаходзіцца як на 22 тоны больш, чым значыцца ў дакументах.

У выніку быў складзены адпаведны пратакол. Да разгляду гэтай справы судом грузы затрыманы.

БЕЛІНФАРМ.

Курсы валют на 13 чэрвеня:

	Далар ЗША	Ням. марка
Скупка	22360	23000
Продаж	22360	23000
Скупка	13416	13800
Продаж	13416	13800
"Комплекс"	22360	23000
"Прыор"	22360	23000
"Пашук"	22000	22500
	13350	13700
	13350	13700

"Суперчэннэл"

НЕ ТРЭБА БІЦЬ СЯБЕ КІНЖАЛАМ ПА ГАЛАВЕ

Міністэрства ўнутраных спраў Ірына забараніла людзям... нажываць сабе ўдары кінжалам у галаву пад час шыццкіх рытуалаў.

Такое рашэнне падмацавана цытатай з выказванняў духоўнага лідара аятала Алі Хамейні: "Нажываць кінжалам ран на галаву не з'яўляецца ісламскай традыцыяй. Мы не павінны рабіць такіх рэчаў, з-за якіх нас палічаць прыхільцамі і нерасумнымі мусульманамі і немусульманамі ўсяго свету".

АХВАРЫ У КІТАІ

У выніку паводкі ў Паўночным Кітаі загінулі сама меней 42 чалавекі.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНОЙ ЗМЭНЫ"

"Еўраньюс"

ПРЫЧЫНАЙ СТЫХІЯНАГА БЕДСТВА СТАЎ ТАЙФУН, ЯКІ ПРЫЙШОЎ З ЗАХОДУ. ПАВООДЛЕ АФІЦЫЙНЫХ ПАВЕДАМЛЕННЯЎ, БОЛЬШ ДАКЛАДНЫЯ ЗВЕСТКІ БУДУЦЬ АТРЫМАНЫ, КАЛІ КАМАНДЫ ВЫРАТАВАЛЬНІКАЎ ДЭБАРУЮЦА ДА ПАЦЯРПЕЎШАХ АД СТЫХІЯ РАЁНАЎ.

Прычынай стыхійнага бедства стаў тайфун, які прыйшоў з захаду. Паводле афіцыйных паведамленняў, больш дакладныя звесткі будуць атрыманы, калі каманды выратавальнікаў дэбаруюцца да пацярпелых ад стыхі раёнаў.

ДЫЯЛОГ ДАНАХ'Ю І ЗАБОЙЦЫ

Філ Данах'ю, вядомы амерыканскі тэлежурналіст, звярнуўся ў Вярхоўны Суд ЗША з просьбай зняць з плёнку пакаранне чалавека, які быў прыгавораны да вышэйшай меры за забойства.

Дэвід Лоўсан прызначаны вольным у з-бытстве, ажыццяўленым у 1980 годзе. Эн

запрасіў Данах'ю для здымак пакарання, каб прыцягнуць увагу тэлегледачоў да жорсткай і нячыскавай прыроды смертнага пакарання.

"БОІНГ-777" — У ПАВЕТРЫ

Рэактыўны самалёт "Боінг-777" упершыню адарваўся ад зямлі...

Гэта самы вялікі самалёт у свеце з двума рухавікамі. Ён знаходзіўся ў павятрах гадзіны, робячы "фігуры" над зямлёй у штатце Вашынгтон, дзе і быў сабрани. Сучасны лайнер "паляціць" да заказчыка — "Юнайтэд Эрлайнз" — у маі наступнага года.

(Працаг на 3-й стар.)

Якаў ЯСЭПКІН

Здаецца, не памыліўся Павел Глоба, калі прадракаў на гэтыя часы ўзмацненне напалу палітычнага саперніцтва на Беларусі. Яно і сапраўды ўзмацняецца, балэзе, ёсць для таго падставы. Ідзе жорстка барацьба за прэзідэнцтва, удзельнікі якой выходзяць з андэраўна, куды хіснацца маятнік народнага даверу.

Падзеі апошніх дзён, сваёабавым эпіцэнтрам выбарчага марфону сталі выступленні на беларускім радыё і тэлебачанні прэзідэнтаў на прэзідэнцкае крэсла. Уласна кажучы, адбыўся масавы выхад з андэраўна шырагу прадстаўнікоў палітычнага бамонду. Згодна з заканадаўствам, на кожнага з кандыдатаў прыпадае па пяць гадзін свабоднага словазвучання (пароўна на радыё і тэлебачанні). Умоўная сцяна маўчання зруйнавалася, а пытанні пакуль застаюцца зашмат. Людзі, якія чалі хуткага адказу на іх адразу ж пасля адкрыцця для кандыдатаў камунікацыйнай прасторы, мабыць, і крыху расчараваны. Па-ранейшаму дастаткова няпроста спрагнавіраваць, куды хіснацца маятнік народнага даверу.

Напрыканцы шляху да прэзідэнцкай пасады вырашаецца літаральна ўсё. Пад час выступленняў перад рэспубліканскай аўдыторыяй прэзідэнты могуць як страціць набывае раней, так і набываць страчанае. Вядома, яны гэта добра разумеюць, аднак не ўсё ў іх уладзе. На прызвас "легалізацыі" ўплываюць самыя розныя фактары. Сёння высвятляецца кошт якаснай маркі, узроўню прафесійнага стандарту работы Імідж-мейкераў (калі такія былі) са змагарамі па пасаду. У новых для беларускіх палітыкаў варунках поўнай галаснасці менавіта падобныя намаганні маюць рашучае значэнне. Але і ў такой складанай справе, як стварэнне палітычнага вобраза, ёсць пэўныя элементарныя рэчы.

Аднак дагэтуль "свабоднаму карову" прамога тэлебачання эфіру амаль што не краюцца і не турбуюць. Агульны перадавыбарчы фон застаецца, бадай, без прыкметных змен па трыўвальной прычыне — кандыдаты не выкарыстоўваюць вялікую, ледзь не казаную сілу тэлебачання свайго, радыёўнушэння. Шляхам "кашпрызаванні" ніхто не пайшоў з-за адсутнасці не толькі вопыту ці жадання, а і таленту пераабысавання. Між тым, ва ўсіх на паліцы прыклад, які стаўжо постсвабоднага мінфалагічнай класікай — трыумф расійскай ліберал-дэмакратыі, агульным дасягненнем якіх (а, дакладней, аднаго толькі Жырыноўскага) ажыццявіў у выніку ўражальна-прафесійнага поспеху на электронным подніме. Такі вопыт нельга не ўлічваць, калі жадаеш перамагчы. Зразумела, з папраўкамі на час і месцадзеянне, але без прынцыповых адрозненняў. Бо ён з парадку агульнавядомых і прызнаных у сусветнай практыцы. Сёння месца "воіна-ратавальніка" пад сіплым беларускім сонцам публічнасці застаецца свабодным. Маркуючы па

Станіслававіч — Інтэлектуал, добры прамоўца. Дадатковая даманстрацыя гэтых якасцяў наўрад ці паспрыяе набываццю новых прыхільнікаў і адпаведна павелічэнню электарату. Нешта падобнае людзі не раз бачылі пад час рапартажаў з парламенцкай авальнай залы. Імідж такі ж самы. Нягледзячы на тое, ход разважанняў выбарчыкаў — быў пры ўладзе, меў магчымасці... Аднак у парэўнанні з асцатнімі ўдзельнікамі чэрвеніскага тэлебачання, ён не прайграе. Зянон Пазыняк пакаль не пачаў сваімі выступленнямі ў студыі, прапанаваўшы, у прыватнасці, глядачам стужку "Невядома Пазыняк" (не лепшы прыём, бо эфектыўнасць практычна сужаецца роляў не адпавядае напалу прамога эфіру). Дарчы, залішняя ўвага да "кліпавай афіцы" з боку шырагу прэзідэнтаў таксама сведчыць аб не

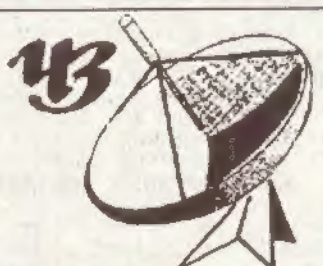
зусім удалай рабоце Імідж-мейкераў. Пакаль "гарачы" эфір лепш за іншых выкарыстоўвае Аляксандр Лукашэнка, але пад пытаннем павелічэння і пашырэння яго на і без таго вядомага "кола падтрымкі". Хутчэй за ўсё, не прыбавіцца прыхільнікаў новай камуністчнай ідэі пасля выступленняў Васіля Новікава. Тым часам набірае папулярнасць другі "чалавек эфіру" — Іван Антановіч. Калі і надалей доктар філасофіі працягне сваю місінерска-асветніцкую (прычым, высокапрафесійную і з інтэлектуальным шармам) дзейнасць на тэлебачанні, астатнія прамоўцы-прэзідэнты могуць не проста страціць прывабныя свецікі глянца, а і згубіць багацце галасоў, якія аўтаматычна аддадуць да прэм'ера.

Падпіска на "Чырвоную змену" заканчваецца 15 чэрвеня, але ў Вас яшчэ ёсць шанц!

Наш падпісны індэкс 63129. Кошт на III квартал 5400 рублёў.

Ф. СП-1		Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь	
АБАНЕМЕНТ на газету		63129	
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА		(Індэкс выдання)	
на 1994 год па месяцах		Колькасць камплектаў	
1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
Куды (паштовы індэкс)		(адрес)	
Каму (прозвішча, ініцыялы)			

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА		63129	
ПВ		на газету	
месца		(Індэкс выдання)	
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА		Колькасць камплектаў	
на 1994 год па месяцах		Колькасць камплектаў	
1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
Куды (паштовы індэкс)		(адрес)	
Каму (прозвішча, ініцыялы)			

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

Кандыдат
у прэзідэнты
Рэспублікі Беларусь

ДУБКО

Аляксандр Іосіфавіч

— старшыня Саюза аграрнікаў і
Савета калгасаў Рэспублікі Бела-
русь, старшыня сельскагаспа-
дарскага калектыўнага прадпрыем-
ства "Прагрэс" Гродзенскага ра-
ёна.

«Хто разваліць вёску, той загубіць народ».

А. ДУБКО.

У імя стварэння і справядлівасці

- Кожны мужчына павінен зарабляць столькі, каб утрымліваць у дастатку і дабрабыце сваю сям'ю, лабудваць дом, купіць машыну.
- Зямля агульнанародная ўласнасць і багацце, а не сродок куплі-продажу.
- Саюз з Расіяй і Украінай у імя праштатна нашых народаў.
- Мера ўсіх каштоўнасцей — чалавек, і чалавек працы у першую чаргу.
- Бясплатна медыцынскія абслугоўванне.
- Штомесяц за кошт датацый дзяржавы наборы асноўных прадуктаў харчавання ветэранам, пенсіонерам, інвалідам, мнагачаласнай і маламамыным сям'ям на цвёрдых даступных цэнах.
- Рыначную эканоміку — на планавую платформу.
- Парытэт цэн на сельскагаспадарчую і прамысловую прадукцыю.
- Моладзі — бясплатную адукацыю, гарантыю працаўладкавання, духоўную і маральную культуру.
- Дзецім — існасць дзяцінства, старым — дастойную старасць.
- Ваеннаслужачым — усямерную прававую і сацыяльную падтрымку.
- Тавары народнага спажывання — народу, а не перакупчыкам і спекулянтам.
- Рэзультат нацыянальнай культуры і навуцы.
- Дысцыпліна і правапарадак, барацьба з мафіяй і карупцыяй — гарантыя стабільнасці ў нашым грамадстве.

Выбар за вамі і вашым сумленнем!

Краіне патрэбен гаспадар

Рэспубліка Беларусь. Гэты год так званы гарбачоўскай перабудовай на ўсіх узроўнях крычаць аб рынку, аб дэмакратыі, аб свабодзе. Дзесяты год найвялікшай у свеце дзяржавы грэбце, расстраляваючы, топчы і крыві і галечы. Стане куды верылі тэлевізіям і газетам абяцанням рынкавага раю. А што атрымалі? Атрымалі міжнацыянальныя крывавае канфлікты і разруху.

На вуліцах гарадоў стралялі. На дарогах узброеныя банды грабля, каломі аўтамабіляў. Навіны расце коліскаў беспрацоўны на заводах і фабрыках. Вытворчасць спынілася. У гарадах на плошчах і пераходах павяліся жабракі. Абрабаваны пенсінеры, інтэлігенцыя, рабочыя і калгаснікі. Рушніцы дзяржавы, вымірае нацыя.

Які перспектывы? Гэта выйсце? Народ чакае, што дзе выйсце зноўдзецца палітыкі: эх давалі, вы і ратуеце. А палітыкі шукаюць выйсце ў перасаджанні ў красла ў красла і замянах шыльдаў на дзяржаўныя кабінацы.

Ні адна з праграм ад урада да крайняй апаніцы не прапануе стварэння шляху. Усе перамены бачаць толькі ў сферы размеркавання, прыхатызцы тэго, што засталася ад ранейшай працы народа. Не ствараць новай каштоўнасці (а гэта аснове эканамічнага праштатна), а толькі перапрацаваць, пераймаваць грашовыя знакі, мяняць іх на грошы, перадаваць іх на англійскую мову стары пасадніцкі структуры савецкага часу.

Увайсці ў рублёвую зону — вось выратаванне! Гэта адна з праграм. І, які ўсе, дамагаюцца, таму што ніхто, па-першае, ні з якой рублёвай зоны не выходзіць. Былы сэрвіс брэхавы спекуляцыі і прыватнага дзяржаўнага ўласнасці на тэрыторыі Расіі, не сумяшчальна па маштабах з беларускай прыватызцыяй. Цяпер, напярэдадні краху, робіцца спроба прыпыніць гіперінфляцыю, якую назвалі ў нашым туды, адкуль не выходзіць.

Другая праграма выратавання: тэрор. Пасадзіць, адабраць, канфіскаваць, судзіць! За прыналежнасць да КПСС, за ўдзел у мафіяных урадах, за дзяржаўную службу, за кантакты з

купіць за 30 далараў. І бяды, найвялікшая бяды будзе, калі мы клянем на гэту прынаду і будзем сядзець, склаўшы рукі, у чаканні гуманітарнай дапамогі ды чарговай аўтобусаў з паездкі нашых здаровых дзяцей на заапаруныя за кардон. Добра, ведама, што мы цяпер бедныя і паўгалодныя, разгубленыя і ўніжаныя з-за непрадуманых дзеянняў нашых палітыкаў. Але трываць будзе дрэнна, калі нашы душы і сэрцы захопіць маральнае галечы (а падчас гэтага да гэтага ўсё больш і больш), калі чалавек чалавек не сябар, таварыш і брат, а шэры драпежнік з лесу.

Хопіць жыць у галечы і ўніжасці!

Беларусь заўсёды была зямлёй сумленных, працуючых і справядлівых людзей. Мы не горшы за суседзяў у нашым працяжы, заўсёды гатовы падтрымліваць з імі сяброўскія, добрасардэчныя адносіны і ісці на эканамічны і палітычны саюз.

І ў першую чаргу — з Расіяй.

Цяпер многа ўносіцца праграм і праектаў па вываду рэспублікі з разруш, большай, чым за мінулыя гады. Але перш чым заклікаць народ на выкананне гэтых планаў, трэба яго, народ, накарміць, адзець, стварыць умовы для прадукцыйнай працы. І не ў цэларэйку адзець, не ў гумавіяныя абуткі, купіць якія цяпер, дарэчы, не кожнаму па кішні. Што гаварыць пра сікеры і марсы з тобастым чалавек павінен мець работу і спакое, упэўненасць, што яго не аграбляць, над ім не падаюць, што яго ў павяжэйшых улад, аж да прэзідэнта. Ці рэальна гэта?

Так, рэальна. Я лічу, што мужчыны павінен зарабляць столькі, каб утрымліваць сям'ю ў дастатку і дабрабыце, нахвай гэта будзе рабочы або калгаснік, будайце або наставіні. Мужчыны павінен ведаць, што праз пяць гадоў інтэнсіўнай працы ў яго будзе свой дом або кватэра, машына і даходы ўчастак. Жанчыны, выхадцы з вёскі, не сумяшчальна, як асуджаныя насельніцтва. Цяпер мы вырабляем нацыянальна прадукту напалоў менш таго, што выраблялі ў дагарабачоўскае часы. І ўніжаюць слухныя пытанні.

Але для гэтага трэба, каб на чале дзяржавы быў чалавек, які

Хто перажаў нашым цяперашнім лідэрам спыніць абавязны спад сельскагаспадарчай і прамысловай вытворчасці, забяспечыць збыт беларускай прадукцыі на расійскім і іншых рынках? Якіх яшчэ законаў, распараджэнняў, пастаноў і пасаў ім не халае, каб на вуліцах было чыста і спакое, каб людзі не кылі ў пастаяннай страху за сябе і сваіх блізкіх, каб аўтобусы хадзілі па раскладзе і ў самым маленькім пасёлку або вёсцы заўсёды былі ў продажы свежыя і якісныя прадукты?

Аграрнікі, усе працуючыя вёскі і перапрацоўвачыя комплексы да гэтага часу не ўмешваліся ў палітычныя сваркі, якія адбываюцца ў сталіцы. Мы проста працавалі і чакалі, што ўрад спыніць разбурэнне і развал дзяржавы.

Мы не баставалі, ведаючы, што непастанка прадуктаў гораду пададзілі па паўгалодную дыету на палітыкаў, а простых рабочых і служачых. Але ўсякаму цяпер павінен прыходзіць канец. Мы не хочам больш верыць дамагам! Няма ў іх ні ведаў, ні жадання навісці парадку ў народнай гаспадарцы на карысць усіх сусламяў, а не асобнай кучкі наважлівых бізнесменаў.

Парадок у краіне наважлівасці зверху. І ў рэспубліцы павінен быць адзін гаспадар, каб народ ведаў, з каго патрабавалася, да каго звярнуцца ў цяжкую хвілінку. Кожны чалавек павінен мець работу і спакое, упэўненасць, што яго не аграбляць, над ім не падаюць, што яго ў павяжэйшых улад, аж да прэзідэнта. Ці рэальна гэта?

Так, рэальна. Я лічу, што мужчыны павінен зарабляць столькі, каб утрымліваць сям'ю ў дастатку і дабрабыце, нахвай гэта будзе рабочы або калгаснік, будайце або наставіні. Мужчыны павінен ведаць, што праз пяць гадоў інтэнсіўнай працы ў яго будзе свой дом або кватэра, машына і даходы ўчастак. Жанчыны, выхадцы з вёскі, не сумяшчальна, як асуджаныя насельніцтва. Цяпер мы вырабляем нацыянальна прадукту напалоў менш таго, што выраблялі ў дагарабачоўскае часы. І ўніжаюць слухныя пытанні.

Але для гэтага трэба, каб на чале дзяржавы быў чалавек, які

думай аб будаўніцтве дзяржавы, а не камерцыйнага, як цяпер, недастаткова для большасці жыцця, аб бясплатных балонках і танчым дабрым адзенні, аб тым, каб у нашых пенсінераў было забяспечанае жыццё, а не паўгалоднае гібненне.

Кропка перасячэння каардынат, якімі я кіраваўся ўсё сваё жыццё і якім застаюся верны, — чалавек працы з яго штодзённымі патрабамі, клопатамі і трыскамі. Мера ўсіх каштоўнасцей — чалавек. І яму, а не інтарсам неадкладнай, часта карыслай палітыкі і павінен служыць прэзідэнт Рэспублікі Беларусь.

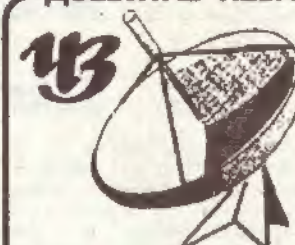
Я ўпэўнены, што ўрад аграрнікаў зможа на працягу года навісці гаспадарскі парадок у Беларусь. Бо мы не паразілі жыццё, як вымушэў нас урад і банкі. Мы не запустілі палі пад асот і пырык, а перанайшаму даём столькі прадукцыі на душу насельніцтва, колькі, скажам, Германія або Англія. Мы не пакінулі паміраць з голаду састарэлых і адзіночкі, які гэтаму вучыць рынак.

Мы верым, што Беларусь не пойдзе беднай і ўбогай з працягнутай рукой жабраваць па свеце, а зможа сама забяспечыць сабе дастойнае жыццё.

Уседадленне сваёй сілы, гаспадарскай і беражлівасці выкарыстанне нашай праштатна, доўгасудаснасці і чалавечасці, а не разбурэння, на які павінен разлічвацца вучоныя, творцы інтэлігенцыя, дзяржаўныя служачыя і эканамісты, з якіх і будзе складацца агульнае структуры прэзідэнцкага кіравання. Але адказаві перад народам павінен адзін гаспадар — прэзідэнт Рэспублікі Беларусь. Апракочыце не на тэрор, не на бесхрыбетнае ўгодніцтва, не на аўтарытэты, а на стварэнне, на ўвесь народ. Прэзідэнт павінен ужо роўна праз год выйсці на галасаванне аб усенародным даверы або недаверу і яго палітыкі і яму асабіста. Дземога і дыктатура аднолькава небяспечныя. Але ў любым разе Беларусь павіна выбіраць стварэнне, таму што даляць та жыццё нельга. Парэ нам ужо і людзямі звацца!

А. ДУБКО,
кандыдат у прэзідэнты
Рэспублікі Беларусь.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

Паражэнне сацыялістаў

Іспанскія сацыялісты губляць абсалютную большасць у парламенце — на рэгіянальных выбарах яны перамаглі паражэнне.

Пасля першых падлікаў вынікі выбараў на наступныя 10 месцаў у парламенце яны павіны аддаць Народнай партыі Іспаніі. Вось гэты партыя камуністы. Сацыялісты знаходзіліся ў ўладзе з 1980 года. Між тым, іх лідэр, кіраўнік урада Ф. Гансалес выступіў з прававой у падтрымку выбарчых кампаній.

Арышт галоўнага мафіёзі

У нідзеітальянскай паліцыі затрымалі арыштаваў «шэф» мафіі Паскаля Парэта. Гэта здарылася недалёка ад Неапаля.

З 1990 года галоўны мафіёзі быў у вышук. Калі паліцыя знайшла яго след, ён адразу ж знік. Пра вышук у Парэта былі знойдзены золата, упрыжжаны і зброя.

Не пакінулі сараеўскіх жанчын

Англіяўская дэлегацыя, якая прадстаўляе арганізацыю «Міжнародная дапамога», вырашыла пакінуць ад жанчын Сараева.

Тыя пакуюцца ад наступстваў грамадзянскай вайны, часам не выходзяць пра іх свайх родных. У Сараева створаны адрэзаныя і кансультацыйныя цэнтры, дзе актывісты брытанскай арганізацыі намагаюцца вырашыць шматлікія праблемы сараеўскіх жанчын.

Небеспечны функцыянер

Рычард Эдмандс, аднаму з лідэраў брытанскай нацыянальнай партыі, падлягла абвінавачванне ў тым, што ён прымаў ўдзел у нападзе на чарніскарага грамадзяніна.

Эдмандс кінуў у ахвяру, якую збіваў да сядзельніцы бойкі, чыякія. Прыговор партыі будзе абвешчаны на наступным тыдні.

Музікл супраць СНІДу

Знакміты музыкант Пол Сайман піша новы музікл. Ён плануе пасля завяршэння працы наладзіць сусветнае турне для праекту навіні. Усе сабраныя сродкі паводзіць саў аўтара, паводзіць у фонд па барацьбе са СНІДам.

Брозна ў ролі Бонда

Ролі Дзімсіа Бонда ў тэлесерыяле з 4 фільмаў пад назвай «Залаты вока» выканае яўрэя Ірландскі акцёр Піт Брозна.

Яго вядомае па фільмах «Рэмінгтанскае стаў», «Міс Дзітворт». Брозна, лічыць, што ў новай стужцы ён сам зноў зноў вяртае галоўнага героя: зрабіць яго менш сексуальным. Фільм павінен быць палітычна карэктным і больш камедыям. У ім Бонд уступае ў вайну з магутным дэлкам, які гандлюе ядзернай зброяй, се «страшнай рускай мафіяй».

Ад «Бітлз» — толькі музыка

Рэжысёр Гайлава Рын Давідсман жыве, каб у яго новым фільме «Клубнічны пал» здымаліся такія вядомыя акцёры, як Вінона Райдэр і Вол Кліммер.

Хаця Давідсман і гаворыць, што яшчэ заўдада рані звычдажы канчатковы ацэўскі састав, ён выказвае упэўненасць: ніхто з музыкантаў не будзе адмаўчаць у фільме, хаця запіс гэтага турта ўключаны ў стужку.

Знікненне сядкі

У Італіі знік Сантына Дзі Маца, былы мафіёзі, які «здымаў» паліцыю сваіх блізкіх «клер».

Большую ролю ён адыграў у раскіданні зброі і судзі Фальконе, у арышты яго забіваюць. Знік на важны сведка з дому, які знаходзіўся... пад наглядом паліцыі.

Выбух у Пенсільваніі

Выбух, які працянуў у адным з густанаселеных раёнаў Аленяны, што знаходзіцца ў Пенсільваніі, каваліва жывя арыма чалавек. Яшчэ 87 чалавек — паранены.

Раён Ізраіль зваўся, што ніколі не выпусціць ніводнага чалавек з ліку тых, у каго «на руках кроў». Цяпер у Ізраільскіх турмах знаходзіцца яшчэ 8 тысяч палесцінцаў.

Амністыя ў Ізраілі

287 палесцінцаў былі вызвалены ў Ізраільскіх турмах. Срод іх 128 чалавек, якіх абвінавачвалі ў нападзеннях на Ізраільчак.

Раней Ізраіль зваўся, што ніколі не выпусціць ніводнага чалавек з ліку тых, у каго «на руках кроў». Цяпер у Ізраільскіх турмах знаходзіцца яшчэ 8 тысяч палесцінцаў.

Ёсць пытанне!

Тэл. 68-29-26 Рубрыку вядзе Святлана Кулікова Тэл. 68-29-26

Элітарная школа?

«Здаю выпускныя экзамены ў школе. Толькі лічце не вырашыў, дзе працягнуць вучыбу. Не маю б вы ў савай рубрыцы больш надарэава расказаць пра Інстытут кіравання?»

С. КРУГЛЕНА, г. Мінск.

Вось што мы высветлілі ў тэлефоннай размоўе з рэктарам Інстытута кіравання Мікалаем Васільевым Сушай.

Аказваецца, Інстытут кіравання — адна з самых старых іхняў неадарэаўных вышэйшых навуковых устаноў. У наступным годзе выпусціць сваіх першых спецыялістаў (каля 100 чалавек). Практикум гэта ўстанова вочна-завочную форму навучання на працягу 4 гадоў. Мае чатыры факультэты: эканамічна-прававы, бухгалтэрыі, менеджменту, правазнаўства. У Інстытуте ўведзены падрыхтоўчы курсы. Кошч якіх складае 2 мільёны 400 тысяч беларускіх рублёў. Патрэбна адначасна. Інстытут кіравання ўзяла сабой элітарную вышэйшую школу. Таму на чатырох курсах займаецца ўсяго 800 чалавек. Яны вучаюцца не 52 навукі, як прадугледжвае Міністэрства адукацыі для падобных устаноў, а каля 100.

Асобы, якія маюць вышэйшую адукацыю, на заочнае аддзяленне Інстытута прымаюцца без экзамену адразу на 2 курс з тэрмінам навучання 2 гады і 7 месцаў. З сярэдняй і сярэдняй спецыяльнай адукацыяй тэрмін навучання на заочным аддзяленні складае 4 гады і 5 месцаў. А вось колькі будзе каштаваць вучыцца ў Інстытуте — ішчэ дакладна не вызначана. Але прыкладна за 4 гады гэта сума складзе каля 2 тысяч далараў ЗША.

Каб не вяртацца пешшу...

«Збіраюся наведаць Польшчу на сваім аўтамабілі і хачу, безумоўна, на ім вярнуцца дамоў. Раскажыце, якія правілы патрэбны прытрымлівання, каб са мной і майм аўто не збылася ніякіх непасаданых прыгод».

К. ВАЦЯНКОЎ, г. Дзяржынск.

Ваша запытанне сараўмае. На тэрыторыі Польшчы сараўмае пачасціцца выпадкі падмаю грамадзян Беларусі.

Такім чынам, калі вы прыехалі ў Польшчу на ўласным аўтамабілі і хочаце на ім вярнуцца дамоў...

Застражуйце сваю машыну на ўвесь перыяд павезды. Не пакідайце каштоўных рэчэй, грошай, дакументаў, радыё, магнітафон у салоне нават на некалькі хвілін, бо спецыялістам патрэбна да 10 секунд, каб апынуцца ўнутры аўтамабіля. Лепш зусім не пакідаць без нагляду новы аўтамабілі нават на платнай станцыі. Трэба мець на ўвазе, што згодна з польскім заканадаўствам, вы не атрымаеце ніякай кампенсацыі за ваш украдзены з платнай станцыі аўтамабілі.

Не барыцеся падвожыць незнамых спадарожнікаў любога полу.

Не спыняйцеся ў бязлюдных месцах і рухайцеся ў святлы час.

Калі вы вывозіце з Беларусі СКВ, то абавязкова акрамя беларускіх мытных дэкларацый, запавідаў і польскіх дэкларацый, бо ў час правяркі мытнікі РП маюць права на канфіскацыю.

Не перавозіце польскія злотыя з Беларусі ў Польшчу, бо яны будуць абавязкова канфіскаваны. Тое самае здарыцца і з нашымі рублямі, якія вы паспрабуеце вывезці з Польшчы ў Беларусь. Безумоўна, калі яны не былі раней заклараваны. Пры вывазе СКВ з Польшчы вы павіны мець даведку аб яе легальным паходжанні (ад фірмы, з банка і т.п.).

Пры карыстанні грамадскім транспартам неабходна мець заахаваныя з двух бакоў прызны білет (талон), які неабходна набыць у газетных кіёсках.

Не надзявайце на сабе затаіцца ўпрыжжаны і арыку біжуртэрыю, іншы можа падвергнуцца нападзенню банд падлеткаў. Старайцеся не хадзіць па вуліцах увечеры.

У выпадку, калі на вас напад, адразу звяртайцеся ў бліжэйшае аддзяленне паліцыі, а калі вам

адмаўчаць у дапамогу, тэлефануйце ў консульскую службу пасольства Беларусі ў Гданьску 41-00-26 і ў Беласток 521-601. Не бойцеся дамагацца паліцыі ў апананні рабавіцкай, калі нападлі на вас, іншы і наступны раз вас і вашых родных і знаёмых зноў моцна абрабавяць гэтыя баязлівыя малычкі.

Як захаваць нервы?

«Працую сакратаром-рэферэнтам у адным з буйных сумесных прадпрыемстваў Мінска. Лічу сваю справу вельмі нервовай. Цікава, чым трэба займацца, каб захаваць свае нервы, а таксама, якія прафесіі найбольш шкодныя для здароўя?»

В. КРЫЛОВА, г. Мінск.

Вы напэўна, перабольшаеце. Прафесія сакратара — так сабе, сярэдняя. Нічым не горшая, чым у бухгалтэры, інжынера, цырульніка, адваката... Частата ўніжэння страсных сітуацый у іх дзейнасці — 3,3 бала па дзесяцібальнай шкале.

Вось шэццёр — так. Яго праца не ведае сабе роўных па страсх — 8,3 бала. Нават рэальны прававоўх органы ідзе за ім з якімі адбытам (7,7).

Журналіст, аказваецца, нервеца столькі ж, колькі пілот (7,5). Яны «абскакалі» і акцёра (7,2), і стаматалага (7,3).

Вадзіцель таксі (6,8) падвержаны страсу куды больш, чым калега, які працуе на аўтобусе (5,5). Хто б мог падумаць, што кіравальшчэр трэпе свае нервы не менш за ахушчэр (6,5), музыкант не ўступае ў гэтым пагарнаму (6,3), а дыпламат знаходзіцца ў аднолькавых умовах з селянінам (4,8). І ўсе яны напярэдзе прафесіі аўтаважніка (4,7).

Да адносна ўдзячных мейсцаў аднесці прафесіі мастава (4,2), архітэктара (4,0), паштальона (4,0), рабоніка банка (3,7).

Ну а тым, хто хоча спакоі, лепш за ўсё паўсці працаваць у бібліятэку (2,0) ці, урочце, у музей (2,8). Вось не ведаю, ці будзе кішня поўная, але нервы будуць моцныя.

Там, у «Нізіннай краіне»

«Зараз вельмі модныя стала ездзіць у Галандыю на аўтамабілі. А ў мяне ёсць жаданне там прасіа адчыніць. Раскажыце, калі ласка, трохі пра гэтую краіну».

Я. МЯДЗВЕДЗЬ, г. Жодзіна.

Каралеўства Нідэрланды (у перакладзе «нізінная краіна») размешчана на паўночным узбярэжжы Заходняй Еўропы пры ўпадзенні Райна, Мааса і Шэльды ў Паўночнае мора. Яно вядома таксама як «Галандыя», але ў афіцыйных дакументах прынята назва «Нідэрланды».

Краіна знаходзіцца на перакрыжаванні многіх еўрапейскіх і міжнацыянальных шляхоў зносін.

Насельніцтва 14,6 млн.: галандцы, фламандцы, фрызцы. Каля 50 працэнтаў насельніцтва — католікі, звыш 30 працэнтаў — пратэстанты. Афіцыйная мова Нідэрландская. Грашовая адзінка — гульда.

Клімат краіны вызначае Атлантыка. Надвор'е тыпова пахмурнае, часта мяняецца. Пераважае туманы. У год бывае не больш як 30—40 ясных дзён. Сярэдняя тэмпература студзеня — 3°C, ліпеня — +18°C.

Нідэрланды — высокаразвітая індустрыяльна-аграрная краіна. Калі паловы прамысловай прадукцыі ідзе на экспарт. Нідэрланды займаюць адно з першых месцаў у свеце па вытворчасці мяса, птушкі, яек, малака. Па танжам гандлёвага флоту — трэцяе месца ў Заходняй Еўропе. Прыбытак на душу насельніцтва пераўвешвае 9000 амерыканскіх далараў у год.

Сталіца дзяржавы Амстэрдам (каля 1 млн. жыхароў) — буйны порт, прамысловы, культурны і банкаўскі цэнтр Заходняй Еўропы. Узнік у 1275 годзе як рыбацкі пасёлак на рацэ Амстэр.

